BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Nr. 332 Duminică 3 Decembrie 1939
12 Pagini P IIII

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10; SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Valorizarea elitelor

Dela o vreme se vorbește cu tot mai accentuat curaj de necesitatea elitelor în viața popoarelor. De fapt, popoarele totdeauna s'au condus prin elite. Depinde numai de senzul sub care se reflecta această noțiune în spiritul epocei. Multă vreme am asistat la domnia elitelor sociale, care se ridicau în fruntea bucatelor pe baza privilegiului legat de clasa socială suprapusă căreia aparținea, de multe ori fără considerarea criteriului meritelor sau nemeritelor personale.

Principiul unor asemenea elite era desigur șubred și el nu putea constitui o justificare absolută a situațiilor uzurpate și a privilegiilor derivând din ele.

Pe măsură însă ce ierarhia valorilor morale și intelectuale a început să devie o realitate din ce în ce mai respectată, senzul elitelor s'a lăsat el însuși influențat de criteriul valorilor pozitive.

Sub bătaia curentelor egalitare — toți o apă și-un pământ — și, în zilele noastre, sub tăvălugul curentelor totalitare, se părea că valorile individuale își pierd din nou climatul și intră în eclipsă, singura valoare adulată și consacrată rămânând colectivitatea socială sau națională, înecată în anonimatul numărului.

S'a văzut însă, după experiența egalizării comuniste și după experiența sistemelor totalitare, că tot valoarea individului condiționează pe aceea a colectivității, că formarea elitelor — prin selectionarea automată a valorilor — este un proces natural ce nu poate fi înlăturat și că datoria societății, spre binele ei, este să asigure cât mai prielnice condițiuni pentru formarea elitelor și înlesnirea ascensiunii lor la locurile de conducere.

Ne bucură, desigur, această reintoarcere la adevăr și cu atât mai vârtos, cu cât criteriul valorilor morale și intelectuale este completat azi cu acela al puterii de muncă și de realizare.

In ziua când principiul selecționării și ierarhizării valorilor va primi o generală și corectă aplicare în ce privește repartizarea lor spre funcțiunile de răspundere ale statului, vom putea fi siguri că acel stat va fi mai sănătos și mai sigur călăuzit pe drumul marilor lui destine.

Războiul dintre Soviete și Finlanda

de I. LUGOSIANU

Negocierile ruso-finlandeze durau de aproape două luni. Declarațiile d-lui Molotov, în fața Sovietului Suprem al Uniunii Sovietice, la 31 Octombrie au arătat în ce consistau cererile guvernului din Moscova. Cu motivarea securității Sovietice, în ce privește Leningradul, care se află la 32 de kilometri de frontiera finlandeză; în ce privește golful finlandic, unde se găsește baza navală de la Kronstadt și insulele Aaland, care domină drumurile comerciale din bazinul nordic al Mării Baltice, Rusia Sovietică cerea rectificarea frontierei la nord de Leningrad și dezarmarea regiunilor fortificate între Rusia Sovietică și Finlanda, în istmul Careliei; cedarea mai multor insule în golful Finlandei și stabilirea unei baze navale sovietice la Hangoe pe teritoriul finlandez, în fine un regim de militarizare a insulelor Aaland, cu rezerva ca aceasta să fie făcută de Finlanda fără participarea vreunui Stat străin. Dacă Finlanda ar fi primit aceste condiții, Uniunea Sovietică ar fi compensat concesiunile ei teritoriale cu un schimb de teritorii în Carelia Sovietică și cu înlocuirea printr'un nou pact de neagresiune, cu garanții suplimentare, a pactului existent între Rusia Sovietică și Finlanda.

Finlanda a consimțit în cursul negocierilor la o serie de concesiuni teritoriale, pe care le-a considerat compatibile cu securitatea ei. Ea n'a putut primi însă, nici instalarea unei baze navale pe teritoriul ei, nici cesiuni de teritoriu pe frontiera ei răsăriteană. Aceasta ar fi avut într'adevăr drept urmare renunțarea ei la o regiune fortificată care i se părea o chezășie de siguranță mai solidă decât prevederile juridice ale pactului de neagresiune cu Uniunea Sovietică.

Obișnuită cu o veche tradiție de independență și libertate, Finlanda și-a ales ca obiectiv al politicii ei apărarea neutralității și demnității ei naționale. Se putea spera, că la adăpostul pactului de neagresiune ruso-finlandez, semnat la 21 Iunie 1932 și prelungit de comun acord la 7 Aprilie 1934, pentru o perioadă de zece ani, și în cadrul protocolului Litvinov, din 3 Iunie 1933, pentru definirea congresului, la care Finlanda a aderat la 4 Iunie 1933, negocierile ar fi putut continua și o soluție transacțională ar fi putut fi găsită.

Realitățile n'au corespuns speranțelor. In ultimele zile două incidente de frontieră au agravat, în chip neașteptat, situația raporturilor sovieto-finlandeze: Câteva obuze finlandeze ar fi căzut pe teritoriul sovietic și rănit câțiva soldați sovietici; un atac al unui post finlandez pe frontieră ar fi permis trupelor sovietice să captureze câțiva prizonieri. Cu prestigiul său de Mare Putere, Uniunea Sovietică afirmă realitatea incidentelor; cu creditul său vechi de mică națiune civilizată, Finlanda o tăgăduește. Cercetătorii viitori vor putea singuri stabili cauzele efective ale înăspririi raporturilor ruso-finlandeze până la limita războiului, căci azi incidentele sunt depășite de evenimente.

Urmarea lor directă a fost denunțarea imediată de către Uniunea Sovietică a pactului ei de neagresiune cu Finlanda și începerea ostilităților contra acesteia la 30 Noembrie, fără ca guvernul din Helsinki să mai aibă răgazul de a-și face ancheta sau de a examina împreună cu Uniunea Sovietică concesiunile în vederea unui compromis, ori propunerea finlandeză de arbitraj.

Cele două țări se află deci de Joi în stare de război. Helsinki și Viipuri au fost bombardate de avioanele sovietice. Incăerări de infanterie și dueluri de artilerie au avut loc pe frontiere. Forțele navale ruse se pregătesc să ocupe diferite insule din golful Finlandei. Atacurile sovietice se produc în același timp în regiunea Leningradului și a oceanului Arctic, spre portul Petsamo, singurul debușeu finlandez spre apele glaciale.

Guvernul din Helsinki a proclamat starea de asediu, fără a declara însă război Sovietelor.

Finlanda, care a negociat cu energie timp de mai multe săptămâni, fără să cedeze asupra cererilor, care priviau securitatea și independența ei, este hotărită să se apere.

(Continuare in pag. 2-a)

Alegerea primului mitropolit al Olteniei

I. P. S. Sa Nifon Criveanu, primul mitropolit al Craiovei, Râmnicului și Severinului, eșind dela patriarhie după alegerea sa.
(Darea de seamă în corpul ziarului).

ANIVERSAREA UNIRII NAȚIONALE IUGOSLAVE

Poporul iugoslav a serbat eri a 21-a aniversare a unității lui naționale.

In vremurile grele de azi această aniversare are pentru întregul popor iugoslav, ca de altfel pentru toate popoarele cari prin sacrificii dureroase au ajuns la dezrobire și la unitate națională, o deosebită însemnătate. Ea nu e numai un prilej pentru comemorarea unui fapt istoric și proslăvirea înaintașilor cari au realizat-o, dar în același timp un prilej pentru strângerea rândurilor, pentru afirmarea hotărîtă a conștiinței naționale și pentru proclamarea în fața lumii a dreptului sfânt la libertate și la unire națională.

Crearea Iugoslaviei nu s'a făcut fără lupte grele și uriașe sacrificii. In trecutul istoric al poporului iugoslav, aceste lupte și sacrificii alcătuesc un capitol plin de eroism și de tragic și dovedește o puternică conștiință națională.

Și cum era firesc, avantgarda acestor lupte pentru ideea unității naționale a format-o tineretul.

La Geneva, în 1915, și apoi la Antofagasti în America și în Rusia, tineri sârbi, croați și sloveni se întruneau și hotărau să lupte pentru acest mare ideal al constituirii unui stat independent iugoslav. De pretutindeni, din toate colțurile teritoriului iugoslav, tinerii au venit să lupte pentru această idee și acțiunea lor a avut pretutindeni un puternic răsunet. Principele Regent Alexandru, care mai târziu avea să fie marele Rege Alexandru, cu prilejul urărilor adresate de sărbătorile Crăciunului, în 1917, trupelor sale, subliniând bravura cu care sârbii, croații, slovenii și cehii din afara gra-

M. S. REGELE PETRU II AL IUGOSLAVIEI

niților regatului sârb luptau alături de frații lor din Serbia pentru liberarea și unitatea patriei comune, și-a afirmat ferma speranță că acest nobil ideal va fi realizat în anul ce urma. Era o profeție care avea să se împlinească pentru triumful dreptății.

La 29 Octombrie 1918, a fost proclamat, la Zagreb, statul independent al Slovenilor, Croaților și Sârbilor, iar la 1 Decembrie acelaș an o deputațiune a Dietei din Zagreb s'a prezentat Regelui Alexandru, atunci încă Regent, și i-a înmânat o adresă prin care Dieta își exprima voința de a vedea unit statul independent la Regatul Serbiei și Muntenegrului, pe temeiul principiului liberei dispoziții a poporelor. In mijlocul entuziasmului tuturor celor prezenți la acea solemnitate, statul liber iugoslav a fost confirmat de Regele Alexandru.

De atunci poporul iugoslav, prin străduințele lui, prin înțelepciunea conducătorilor lui, a reușit să dovedească temeinicia faptului împlinit și să afirme, în relațiile lui internaționale, o fermă voință de colaborare și de raporturi pașnice.

Ințelepciunea dovedită prin înțelegerea deplină realizată de d-nii Svetcovici și Macek, înțelegere care a consolidat situația internă a statului iugoslav și i-a ridicat potențialul atât în acțiunea lui de întărire a unității naționale, cât și în acțiunea lui externă, a asigurat statului iugoslav condițiunile necesare pentru o pașnică și rodnică desvoltare.

In această zi, când și poporul român sărbătorește aniversarea unității lui naționale, el își îndreaptă spre poporul iugoslav, amic și aliat, urările cele mai calde pentru propășirea neîntreruptă a marei Iugoslavii.

SCRISORI DIN LONDRA

Cum s'ar putea încheia pacea

de AUGUR

Londra, Nov.

Wladislaw Sikorski, șeful noului guvern polon și comandantul suprem al armatei poloneze, a venit la Londra însoțit de ministrul său de externe, d. August Zaleski. Suveranul și guvernul le-au făcut o primire dintre cele mai cordiale. Ministrii Majestății Sale țin să facă să reiasă comunitatea morală, care leagă Polonia de cele două mari aliate ale ei, Marea Britanie și Franța.

După aceasta, generalul Sikorski s'a dus într'un port din Nordul Angliei, ca să treacă în revistă unitățile flotei polone, cari au scăpat din Baltica și cooperează acum cu marina britanică. Guvernul francez și englez și-au exprimat dorința de a vedea cât mai curând unitățile poloneze alăturându-se armatelor aliate, cari luptă în Franța.

Am rostit cuvintele: „comunitate morală". Aceste cuvinte se potrivesc cât mai bine, spre a descrie atmosfera creiată printre națiunile cari se luptă azi, nu numai ca să apere interese individuale, dar și în numele principiului democratic. Existența acestei comunități morale este indiscutabilă. Impune legături, cari, în împrejurarea de față, se pot dovedi foarte puternice.

Puterea acestei legături morale se desvăluie acum, când s'au făcut din nou demersuri în favoarea păcii. Lăsând deoparte orice alte considerațiuni, să punem chestiunea condiției esențiale, prima condiție, de sigur, care în spiritul națiunii britanice și franceze, se pune imediat, îndată ce s'a făcut o ofertă de pace. Este firesc, că această condiție, care trebuie să precedeze orice discuție care să fie folositoare, este evacuarea Poloniei de către trupele germane. In spiritul publicului, această evacuare trebue să fie imediată și totală.

Tocmai fiindcă plecarea trupelor germane din Polonia este o condiție sine qua non, negocierile unei păci, în momentul de față, nu prezintă șorți de izbândă. Fiindcă ea este paralizată mai dinainte, prin imposibilitatea în care Marea Britanie și Franța se află de a consimți să trădeze cauza polonă și imposibilitatea pentru d. Hitler, de a primi această evacuare imediată, fără a-și pierde tot prestigiul.

O sursă neutră, bine informată despre starea de spirit ce domnește în capitala germană, ne-a procurat dinainte două considerațiuni germane, spre a ne dovedi că evacuarea imediată nu trebuie să fie admisă. Prima considerație este că retragerea trupelor ocupante ar lăsa țara pradă haosului, fără nici o putere, care să mențină ordinea. Răspunsul nostru este că, spre a para acest pretins pericol, se vor găsi alte mijloace, decât prezența contingentelor germane în țară.

Dacă formulăm aceste puncte în chip atât de pozitiv, e fiindcă am dobândit dovada, că ceeace spunem corespunde exact voinței naționale a Marei Britanii. Deunăzi, când am discutat tocmai acest punct cu un expert străin, i-am spus că voința națională, pe drept sau pe nedrept, s'a cristalizat în așa fel, încât un guvern la Londra, care ar consimți, într'o bună zi, să discute cu d. Hitler o înțelegere tranzacțională, ar fi răsturnat chiar în seara aceea. Fiindcă opinia publică n'ar tolera ideea unui compromis.

Dar lăsând deoparte chestiunea polonă, există alte probleme, cari exclud, deasemenea, posibilitatea vreunui compromis. Printre răgazul pe care acest război îl lasă oamenilor, se găsesc unii, cari vorbesc de anumite combinații diplomatice. Zvonurile acestea sunt lipsite de realitate îndată ce cineva ar încerca să schimbe vorbele în fapte.

Ca să explicăm bine ideea noastră, a pericolului care constă în improvizările, oricât de bine intenționate ar fi acestea, vom da un exemplu, credem inedit, al sistemului care prezidează la

(Continuare in pag. 2-a)

CONSILIUL DE MINIȘTRI DE JOI

Joi, la orele 17,30 s'a ținut un Consiliu de miniștri sub președinția d-lui prim-ministru consilier regal Gh. Tătărescu.

S'au rezolvat chestiuni curente interesând diferitele departamente.

Consiliul a luat sfârșit la ora 19.30.

—=x⊙●⊙x=—

COMPLETAREA GUVERNULUI

D. M. Ghelmegeanu a fost numit ministru de interne; d. Al. Radian, ministru al propagandei naționale

Guvernul prezidat de d. Gh. Tătărescu a fost completat Joi prin numirea a doi titulari la departamentul internelor și al propagandei naționale.

D. M. GHELMEGEANU
ministru de interne

La ministerul de interne a fost numit ministru d. Mihail Ghelmegeanu, iar la propaganda națională d. Alex. Radian.

Cei doi miniștri au depus jurământul Joi în fața M. S. Regelui și în prezența d-lui Gh. Tătărescu, președintele consiliului de miniștri.

D. AL. RADIAN
ministrul propagandei

Instalarea d-lui ministru Ghelmegeanu se va face azi la ora 10 dim.

D. ministru Alex. Radian și-a luat postul în primire în cursul după amiezii de Joi.

Vasele comerciale olandeze nu vor fi însoțite de vase de război

Amsterdam, 30 (Rador). — Din izvor oficios se desmint informațiile mai multor ziare olandeze care au afirmat că guvernul ar avea intenția să dea vapoarelor comerciale olandeze bastimente de război ca însoțire.

*

Londra, 30 (Rador). — Agenția „Reuter" comunică:

Purtătorul de cuvânt al ministerului războiului economic a declarat Joi că dacă țările neutre vor încerca să pună vasele lor în convoiuri pentru a transporta produsele de export germane subt apărarea vaselor de războiu, acest lucru nu va modifica dreptul legal al Angliei de a percheziționa aceste vase, spre a vedea dacă ele nu transportă bunuri germane.

Germania și extinderea blocadei

Prin telefon, dela corespondentul nostru particular

Berlin, 30. — Singura temă politică de război, discutată azi mai mult, a continuat să fie decretul britanic în legătură cu extinderea blocadei împotriva Germaniei.

Nu s'au pus însă noui amănunte în discuție. Se motivează numai, în principiu, cauzele pentru cari Germania duce războiul împotriva Angliei. Și aici se întrebuințează vechile argumente, discutându-se în primul rând, pretenția Angliei de a avea dreptul să se amestece în problemele continentale. Cercurile autorizate germane comentează deasemeni această temă, declarând că ținta politicii externe germane, respectiv ceeace dorește să obțină Germania în urma actualului război, este de a lua Angliei orice posibilitate de a-și mai duce politica ei de „balance of power". Cercurile competente germane spun că Anglia mai duce și azi această politică, citând două exemple și anume: pactul anglo-franco-turc și vizitele lordului Lloyd în Sud-Estul European.

Mai departe, cercurile competente germane acuză Anglia că încearcă să extindă războiul și în alte părți ale Europei.

—ooo⊙○⊙ooo—

Alt vapor britanic scufundat

Amsterdam, 30 (Rador). — *Se anunță din Londra că vaporul britanic „Sheaf Crrest", de 2.730 de tone, s'a lovit de o mină în largul coastei de Sud-Est a Angliei și s'a scufundat.*

Au putut fi salvați 21 de oameni din echipaj.

NOTE

SÂNGELE...

L-am văzut, fiecare din noi, — sub atâtea forme, — înroșind pământul sau pătând în chip tragic vestmântul nefericitului căzut. Și de câte ori l-am zărit, a trebuit să închidem ochii și să 'ntoarcem capul, înfiorați...

Prețiosul lichid întreținător al vieții viscerelor, și în același timp sinistru mesager al morții, este azi căutat mai mult ca oricând. Laboratoriile l-au descompus, etichetându-l în eprubete, și producerea lui pe cale sintetică este un arzător postulat al chimiei medicale.

Când și în ce măsură se va realiză „fabricarea" sângelui, rămâne să se vadă. Omenirea însă are azi o adâncă nevoie de el, iar „dătătorii de sânge" au, în sumbrul moment actual, un rol social de prim ordin, cu perspective din ce în ce mai mari.

Enorma cantitate necesară a modificat procedeul recoltării: Dătătorul de sânge nu mai e chemat „incidental" și pentru „un caz izolat", spre a-și lega vinele deschise, de vinele muribundului, căruia pompările seringei să-i infuzeze lichidul care condiționează viața... Din sângele „doneurilor" se fac azi mari depozite, cari sigilate bine, se expediază pe câmpul de bătaie...

Desigur, acest gest de generositate anonimă, adresat unei colectivități necunoscute, e foarte frumos.

Dar pentru omul de gândire, deprins să facă asociații și să scoată concluziile impuse de logică, naște o întrebare: De ce s'or mai fi ostenind oamenii, — aci, — să adune, picătură cu picătură, sângele, elixir al vieții, când, — dincolo, — se face tot ce e cu putință pentru risipirea lui valuri-valuri?...—M. Negru

Victimele minelor

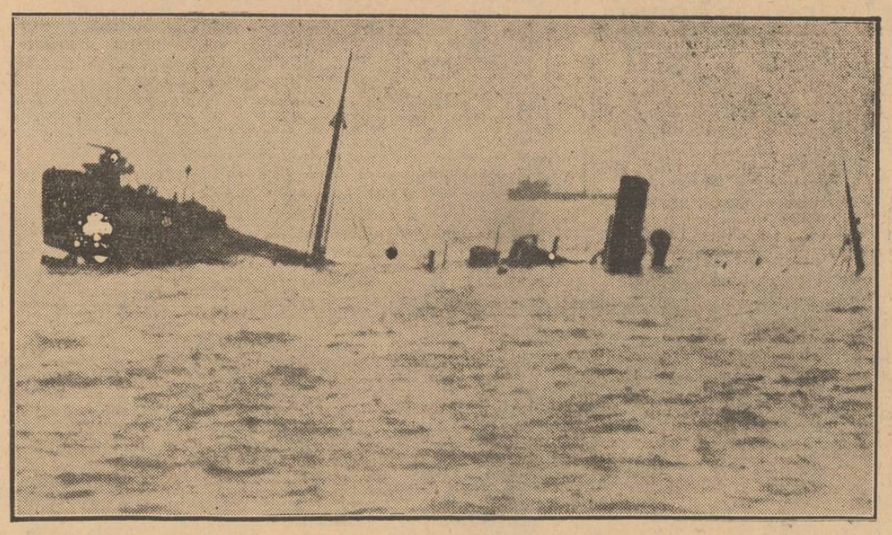

Vasul englez „Blackhill" în momentul în care se scufundă după ce s'a ciocnit de o mină

O santinelă la frontiera olandeză